

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України

30.10.2020 № 2208

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти

Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації щодо методології особливостей здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти (далі – Рекомендаційна методологія) розроблено відповідно до Закону України “Про публічні закупівлі” з метою підвищення ефективності закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти та дотримання принципів здійснення публічних закупівель.

Рекомендаційна методологія містить рекомендації щодо:

1) основних вимог під час розроблення тендерної документації із урахуванням специфіки предмета закупівель товарів і послуг (далі – закупівля) у сфері організації харчування в закладах освіти;

2) особливостей здійснення закупівель товарів, які включені до розділу ДК 021:2015-15000000-8 “Продукти харчування, напої, тютюн та супутня

продукція” (далі – Товари), та послуг за кодами ДК 021:2015-55520000-1 “Кейтерингові послуги”, ДК 021:2015-55510000-8 “Послуги їдалень” (далі – Послуги).

2. Ця Рекомендаційна методологія базується на комплексному аналізі проблематики здійснення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти та спрямована на уникнення потенційних ризиків, пов’язаних із недобросовісною конкуренцією між учасниками процедури закупівлі, дискримінаційними кваліфікаційними критеріями, недотриманням зобов’язань учасником процедури закупівлі перед замовником за договором про закупівлю, ознаками змови, зловживанням оскарженнями, що виявлені під час закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти.

3. Мета цієї Рекомендаційної методології полягає у підготовці рекомендацій щодо розроблення єдиного підходу до організації закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти, підготовки тендерної документації та проекту договору про закупівлю.

4. Ця Рекомендаційна методологія розроблена, щоб допомогти замовникам під час здійснення відповідних закупівель організувати та проводити процедури закупівлі із дотриманням принципів максимальної економії, ефективності та пропорційності, добросовісної конкуренції, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, недискримінації учасників процедури закупівлі та рівного ставлення до них, об’єктивного та неупередженого визначення переможця процедури закупівлі та запобігання корупційним діям і зловживанням.

5. Ця Рекомендаційна методологія складається із розділів, які містять конкретизовані рекомендації щодо встановлення вимог до учасників процедури закупівлі та предмета закупівлі, що можуть використовуватися замовниками під час підготовки тендерної документації, ураховуючи очікувану вартість предмета закупівлі, обсяги закупівлі та специфіку предмета закупівлі в конкретних випадках.

6. Рекомендаційна методологія може застосовуватися під час здійснення спрощених закупівель.

7. У цій Рекомендаційній методології терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України “Про публічні закупівлі” (далі – Закон) та “Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів” (далі – Закон про безпечність).

Рекомендації щодо організації закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти

8. Перед початком проведення процедури закупівлі замовник, керуючись принципами здійснення публічних закупівель та недискримінації учасників, визначених статтею 5 Закону, планує закупівлю, визначає предмет закупівлі та його очікувану вартість.

Учасники процедури закупівлі (резиденти та нерезиденти) усіх форм власності та організаційно-правових форм беруть участь у процедурах закупівель на рівних умовах.

Замовники мають забезпечити вільний доступ усіх учасників процедури закупівлі до інформації про закупівлю, передбаченої Законом.

9. Замовник керується вартісними межами, встановленими частиною першою статті 3 Закону.

10. Закупівля здійснюється відповідно до річного плану закупівель.

Планування та інші передумови здійснення закупівель передбачені статтею 4 Закону. Оприлюднення річного плану закупівель замовниками заздалегідь, наприклад, на початку року, може сприяти підвищенню рівня конкуренції серед учасників процедури закупівлі та результативності тендеру.

11. Для забезпечення ефективного планування, успішного проведення закупівель та досягнення максимальної економії замовникам рекомендовано проводити попередні ринкові консультації з метою аналізу ринку, у тому числі запитувати й отримувати рекомендації та інформацію від суб'єктів

господарювання, а під час визначення очікуваної вартості предмета закупівлі використовувати Примірну методику визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затверджену наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275 (зі змінами) (далі – Примірна методика).

Попередні ринкові консультації можуть проводитися через електронну систему закупівель шляхом надсилання запитань замовником та отримання відповідей від суб'єктів господарювання або шляхом організації відкритих зустрічей з потенційними учасниками процедури закупівлі.

Проведення попередніх ринкових консультацій замовником не вважається участю суб'єктів господарювання в підготовці вимог до тендерної документації.

12. Очікувану вартість предмета закупівлі рекомендовано визначати з урахуванням вимог пунктів 1 – 3 розділу III Примірної методики та рішення органів місцевого самоврядування (у разі наявності відповідного рішення).

13. Під час розміщення в електронній системі закупівель інформації про предмет закупівлі замовник має визначати код національного класифікатора України ДК 021:2015 “Єдиний закупівельний словник” відповідно до Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15.04.2020 № 708, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.06.2020 за № 500/34783, за показником четвертої цифри.

Наприклад, у разі закупівлі твердого сиру, замовником вказується код ДК 021:2015-15540000-2 Сирні продукти (конкретна назва – “Твердий сир”).

14. Відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель замовник може визначити окремі частини предмета закупівлі (лоти) за показниками четвертої – восьмої цифр ДК 021:2015 “Єдиний закупівельний словник”, за обсягом, номенклатурою, місцем поставки предмета закупівлі. Відповідно до вимог Закону обсяг та кількість є тотожними поняттями.

15. Замовник відповідно до статті 10 Закону самостійно та безоплатно через авторизований електронний майданчик оприлюднює в електронній системі закупівель інформацію про закупівлю відповідно до Порядку розміщення інформації про публічні закупівлі, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 11.06.2020 № 1082, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.07.2020 за № 610/34893.

Рекомендації щодо підготовки тендерної документації

16. Перелік інформації, яку має містити тендерна документація, наведений у статті 22 Закону.

17. Замовником у тендерній документації зазначаються умови щодо надання інформації та способів підтвердження відповідності учасників процедури закупівлі, установленим кваліфікаційним критеріям, та відсутності підстав, установлених статтею 17 Закону.

18.3 метою створення умов для добросовісної конкуренції серед потенційних учасників процедури закупівлі замовнику, під час формування тендерної документації, рекомендовано варіювати кількість необхідних документів залежно від складності предмета закупівлі, розміру очікуваної вартості предмета закупівлі з дотриманням принципу пропорційності.

19. Рекомендовано у тендерній документації конкретизувати вимоги щодо подання документів у складі тендерних пропозицій іноземними учасниками процедури закупівлі або надання відповідної інформації, у разі якщо такі документи не передбачені законодавством країни, у якій зареєстровані такі учасники, з метою забезпечення застосування принципів здійснення публічних закупівель, таких як добросовісна конкуренція серед учасників процедури закупівлі, недискримінація таких учасників та рівне ставлення до них.

20. У разі якщо учасниками процедури закупівлі є нерезиденти, такі учасники можуть надавати замовнику документи та інформацію на

підтвердження відповідності встановленим у тендерній документації вимогам, з урахуванням законодавства країни реєстрації такого учасника.

21. У разі участі об'єднання учасників підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям здійснюється з урахуванням узагальнених об'єднаних показників кожного учасника такого об'єднання на підставі наданої об'єднаннями інформації.

22. Під час визначення вимог до учасників процедури закупівлі необхідно враховувати норми Закону про безпечність та зазначати відповідну інформацію в тендерній документації відповідно до частини третьої статті 22 Закону.

Рекомендації щодо кваліфікаційних критеріїв

23. Замовник може установити такі критерії:

1) наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій;

2) наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід;

3) наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів);

4) наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю.

24. Замовники не мають права встановлювати жодних дискримінаційних вимог до учасників процедури закупівлі.

Відповідно до статті 24 Закону фізична/юридична особа має право звернутися через електронну систему закупівель до замовника за роз'ясненнями щодо тендерної документації та/або з вимогою щодо усунення порушення під час проведення закупівлі.

25. Учасниками процедури закупівлі можуть бути резиденти або нерезиденти, у тому числі об'єднання учасників.

26. Замовник може передбачити в тендерній документації можливість для учасників процедури закупівлі підтверджувати такі кваліфікаційні критерії: наявність обладнання, матеріально-технічної бази та технологій, наявність працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, шляхом залучення потужностей інших суб'єктів господарювання, як субпідрядників/співвиконавців.

**Наявність в учасника процедури закупівлі обладнання,
матеріально-технічної бази та технологій**

27. У разі якщо замовником встановлюється такий кваліфікаційний критерій, як наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій для виробництва і (або) постачання предмета закупівлі, для підтвердження цього кваліфікаційного критерію замовником в тендерній документації може зазначатися перелік обладнання та матеріально-технічної бази, які необхідні та достатні для надання Послуги та постачання Товарів.

28. Для підтвердження наявності в учасника процедури закупівлі відповідного обладнання та матеріально-технічної бази (складів, приміщень, харчоблоків, транспортних засобів, холодильного обладнання тощо) в тендерній документації рекомендовано передбачити подання таким учасником інформації про наявність техніки, обладнання, приміщень, складів, транспортних засобів, холодильного обладнання, тощо та копій документів, які підтверджують їх наявність та правовий статус (володіння, користування тощо).

29. До документів, копії яких надаються учасником процедури закупівлі, що підтверджують правовий статус набуття (володіння, користування) складів, приміщень, харчоблоків можуть належати:

1) договори про право власності або інші правочини, що підтверджують право власності учасника процедури закупівлі на об'єкти матеріально-технічної бази, завірені належним чином таким учасником;

2) договори оренди/суборенди, лізингу/сублізингу об'єктів матеріально-технічної бази та інші правочини, передбачені законодавством (у разі, якщо об'єкти матеріально-технічної бази належать учаснику процедури закупівлі не на праві власності), завірені належним чином таким учасником;

3) акти приймання-передачі об'єктів матеріально-технічної бази або інші документи, передбачені умовами договорів, зазначених у цьому підпункті, або законодавством, що підтверджують передання учаснику процедури закупівлі об'єктів матеріально-технічної бази, у тому числі передбачені умовами договорів суборенди, сублізингу та інших правочинів, стороною якого є третя особа, яка не є власником техніки, завірені належним чином таким учасником.

30. Учасникам процедури закупівлі необхідно підтверджувати у складі тендерних пропозицій інформацію щодо наявності експлуатаційного дозволу для потужностей з виробництва та/або зберігання харчових продуктів тваринного походження або державної реєстрації потужностей з виробництва та/або обігу харчових продуктів у випадках, визначених відповідно статтями 23 та 25 Закону про безпечність. Дана інформація зазначена у реєстрі операторів ринку та потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл, та державному реєстрі потужностей операторів ринку, що оприлюднені на офіційному веб-сайті Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Під час закупівлі кейтерингових послуг або Товарів замовник у тендерній документації може передбачати необхідність надання інформації про впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) на потужностях.

31. До документів, копії яких надаються учасником процедури закупівлі, що підтверджують правовий статус набуття (володіння, користування) транспортним засобом можуть відноситися:

1) свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу або інший документ, який відповідно до законодавства, посвідчує право власності (обліку), завірені належним чином;

2) договори оренди/суборенди, лізингу/сублізингу транспортного засобу та інші правочини, передбачені законодавством (у разі, якщо транспортний засіб належить учаснику процедури закупівлі не на праві власності), завірені належним чином таким учасником;

3) акт приймання-передачі транспортного засобу або інші документи, передбачені умовами договорів, зазначених у цьому пункті, або законодавством, що підтверджують передачу учаснику процедури закупівлі транспортного засобу, у тому числі передбачені умовами договорів суборенди, сублізингу та інших правочинів, стороною якого є третя особа, яка не є власником транспортного засобу, завірені належним чином таким учасником;

4) документ, копія якого належним чином завірена власником транспортного засобу, що підтверджує його право власності на транспортний засіб, у разі якщо учасником процедури закупівлі отримано зазначений транспортний засіб за договором суборенди, сублізингу або іншим правочином, стороною якого є третя особа, яка не є власником транспортного засобу;

5) договори суборенди, сублізингу транспортного засобу або інші правочини, укладені власником з третьою особою, яка не є власником транспортного засобу, та які підтверджують право орендодавця, лізингодавця та цієї третьої особи надавати її у користування, завірені належним чином таким учасником.

32. Договори та інші правочини, передбачені законодавством, мають бути чинні на день подання тендерної пропозиції та містити умови про можливість

пролонгації строку їх дії на строк надання відповідних Послуг чи постачання Товарів, у разі якщо їх строк менше строку договору про закупівлю.

Наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід

33. У разі якщо замовником установлюється такий кваліфікаційний критерій, як наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід, інформація для підтвердження цього кваліфікаційного критерію може подаватися таким учасником у вигляді довідки.

34. Інформація, зазначена у довідці, може бути підтверджена копіями документів, завіреними учасником процедури закупівлі:

1) трудових книжок; або

2) наказів про призначення на посаду, наказів про сумісництво (за наявності); або

3) цивільно-правових угод з особами, що будуть задіяні учасником процедури закупівлі протягом усього терміну виконання договору про закупівлю; або

4) інших документів, передбачених законодавством, та які підтверджують наявність правовідносин учасника процедури закупівлі з відповідними працівниками.

35. Рекомендовано передбачати в тендерній документації подання копій документів про освіту відповідних працівників, документального підтвердження проходження такими працівниками навчання з питань гігієни та розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) та копії чинних медичних книжок з відмітками про проходження ними обов'язкового профілактичного медичного огляду.

36. Розрахунок чисельності працівників (технолог, повар, кухонний робітник, комірник тощо), які безпосередньо беруть участь у наданні Послуг, рекомендовано здійснювати відповідно до Типових штатних нормативів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 06.12.2010 № 1205, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22.12.2010 за № 1308/18603.

Наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів)

37. У разі якщо замовником встановлюється такий кваліфікаційний критерій, як наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів), для підтвердження цього кваліфікаційного критерію замовник може встановити перелік інформації, що зазначається в довідці.

38. До документів, копії яких надаються учасником процедури закупівлі, що підтверджують інформацію, зазначену у довідці, можуть належати:

1) аналогічний договір (договори) за предметом закупівлі з усіма додатками та невід'ємними частинами договору;

2) документи, які підтверджують виконання аналогічного договору (договорів) за предметом закупівлі, зокрема такі, як акти надання послуг, поставки товарів або товарно-транспортні накладні.

39. При закупівлі Послуг замовнику рекомендовано визначити критерій аналогічності договору шляхом зазначення конкретного предмета договору.

Наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю

40. У разі якщо замовником встановлюється такий кваліфікаційний критерій, як наявність фінансової спроможності, згідно з статтею 16 Закону, фінансова спроможність підтверджується фінансовою звітністю.

41. У разі встановлення кваліфікаційного критерію фінансової спроможності замовник не має права вимагати надання підтвердження обсягу

річного доходу (виручки) у розмірі більшому, ніж очікувана вартість предмета закупівлі (пропорційно очікуваній вартості частини предмета закупівлі (лота) в разі поділу предмета закупівель на частини).

42. Подання фінансової звітності юридичними особами та іноземними суб'єктами господарської діяльності передбачено Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV та наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 “Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.02.2013 за № 336/22868 (зі змінами).

43. Замовнику в тендерній документації рекомендовано передбачати період, за який буде підтверджено фінансову спроможність учасником процедури закупівлі, шляхом подання фінансової звітності за відповідний період, з урахуванням періоду проведення процедури закупівлі. Замовник може передбачити в тендерній документації конкретний обсяг доходу (виручки), що підтверджується звітом про фінансові результати (звітом про сукупний дохід).

44. У разі участі у процедурі закупівлі об'єднання учасників підтвердження відповідності кваліфікаційним критеріям здійснюється з урахуванням узагальнених об'єднаних показників кожного учасника такого об'єднання на підставі наданої об'єднанням інформації, зокрема копій документів кожного учасника, що складають фінансову звітність, за звітний період.

Особливості визначення технічних та якісних характеристик предмета закупівлі

45. Для можливості розрахунку ціни тендерної пропозиції замовник у складі тендерної документації надає технічну специфікацію.

46. Замовнику під час визначення в тендерній документації технічних та якісних характеристик предмета закупівлі не рекомендовано допускати

посилання на конкретну торговельну марку чи фірму, або тип предмета закупівлі, джерело походження або виробника. У разі якщо таке посилання є необхідним, воно повинно бути обґрунтованим та містити вираз “або еквівалент”.

47. Маркування Товарів повинно відповідати вимогам Закону України “Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів”.

48. Замовнику рекомендовано посилатися в тендерній документації на конкретне маркування, в тому числі маркування або сертифікати:

1) що підтверджують відповідність еквівалентним вимогам;

2) видані органами з оцінки відповідності, компетентність яких підтверджена шляхом акредитації або в інший спосіб, визначений законодавством.

49. Замовнику рекомендовано під час проведення процедури закупівлі Послуги встановлювати в тендерній документації такі норми:

1) наявність чинних договорів щодо вивезення та утилізації відходів;

2) наявність графіків, маршрутів постачання та обсягів постачання Товарів, з урахуванням термінів їх придатності та наявності умов для їх зберігання, транспортування швидкопсувних, охолоджених або заморожених Товарів.

50. Під час підготовки технічної специфікації до предмету закупівлі замовнику рекомендовано врахувати нормативні правові акти щодо норм та порядку організації харчування учнів у закладах освіти.

51. З метою належного забезпечення особливих дієтичних потреб певних груп учнів замовнику рекомендовано зазначати в тендерній документації інформацію щодо орієнтовної кількості таких учнів та видів таких потреб (у разі наявності відповідної потреби).

Рекомендації щодо особливостей забезпечення тендерної пропозиції та забезпечення виконання договору

52. З метою недопущення зловживань учасниками процедури закупівлі під час процедури закупівлі, зниження ризику зриву закупівель, надання гарантій виконання взятих учасниками процедури закупівлі зобов'язань, що виникли в результаті подання тендерної пропозиції, замовником у тендерній документації можуть передбачатися положення щодо надання учасниками процедури закупівлі забезпечення тендерної пропозиції.

Відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель, забезпеченням тендерної пропозиції є забезпечення виконання зобов'язань учасником процедури закупівлі перед замовником, що виникли у зв'язку з поданням тендерної пропозиції у вигляді такого забезпечення, як гарантія.

Гарантія може надаватися: банківськими установами, страховими компаніями, фінансовими компаніями.

53. Замовник не може зазначати у положеннях щодо гарантії, яка конкретно установа її має надати.

54. Розмір забезпечення тендерної пропозиції у грошовому виразі не може перевищувати трьох відсотків у разі закупівлі Послуг чи Товарів.

55. Відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель забезпечення тендерної пропозиції повертається учаснику процедури закупівлі в разі:

- 1) закінчення строку дії тендерної пропозиції та строку забезпечення тендерної пропозиції;
- 2) укладення договору про закупівлю з учасником процедури закупівлі, який став переможцем процедури закупівлі;
- 3) відкликання тендерної пропозиції до закінчення строку її подання;
- 4) закінчення тендеру в разі неукладення договору про закупівлю з жодним з учасників процедури закупівлі, які подали тендерні пропозиції.

56. Для забезпечення належного виконання договору про закупівлю учасником-переможцем процедури закупівлі та недопущення

необґрунтованого невиконання зобов'язань за договором про закупівлю замовник може передбачити положення щодо внесення учасником-переможцем забезпечення виконання договору про закупівлю.

Відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель, забезпеченням виконання договору про закупівлю є виконання зобов'язань учасником процедури закупівлі перед замовником за договором про закупівлю.

57. Згідно із законодавством у сфері публічних закупівель розмір забезпечення виконання договору про закупівлю не може перевищувати 5 відсотків вартості договору про закупівлю.

58. Відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель замовник повертає забезпечення виконання договору про закупівлю:

1) після виконання переможцем процедури закупівлі договору про закупівлю;

2) за рішенням суду щодо повернення забезпечення договору про закупівлю в разі визнання результатів процедури закупівлі недійсними або договору про закупівлю нікчемним;

3) у випадках, передбачених статтею 43 Закону;

4) згідно з умовами, зазначеними в договорі про закупівлю, але не пізніше ніж протягом п'яти банківських днів з дня настання зазначених обставин.

59. Відповідно до законодавства у сфері публічних закупівель в забезпеченні тендерної пропозиції та забезпеченні виконання договору про закупівлю повинно бути зазначено, що установа, яка її видала, бере на себе обов'язок сплатити замовнику всю суму, зазначену в гарантії, якщо настане гарантійний випадок з вини учасника, а також відсутні умови, що ускладнюють її стягнення.

Критерії оцінки тендерних пропозицій

60. Оцінка тендерних пропозицій проводиться автоматично електронною системою закупівель на основі критеріїв і методики оцінки, зазначених замовником у тендерній документації шляхом застосування електронного аукціону.

61. При формуванні тендерної документації замовнику рекомендовано застосовувати такі критерії оцінки:

1) ціна; або

2) вартість життєвого циклу; або

3) ціна/вартість життєвого циклу разом з іншими критеріями оцінки, зокрема, такими як: умови оплати, строк виконання, гарантійне обслуговування, передача технології та підготовка управлінських, наукових і виробничих кадрів, застосування заходів охорони навколишнього середовища та/або соціального захисту, які пов'язані із предметом закупівлі.

Під час визначення вартості замовнику рекомендовано використовувати Примірну методику визначення вартості життєвого циклу, затверджену наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 28.09.2020 № 1894.

62. Якщо для визначення найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції, крім ціни, замовником застосовуються інші критерії оцінки, у тендерній документації визначається вартісний еквівалент або питома вага цих критеріїв у загальній оцінці тендерних пропозицій. Питома вага цінового критерію не може бути нижчою ніж 70 відсотків, крім випадків застосування процедури конкурентного діалогу.

63. Замовнику рекомендується обґрунтовано визначати питому вагу кожного окремого нецінового критерія. Рекомендується визначати один критерій вагою на рівні від одного до десяти відсотків, а вагою від 10 відсотків до 30 відсотків - лише в економічно обґрунтованих випадках.

64. У разі застосування нецінових критеріїв оцінки, такі критерії не мають містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

Рекомендації щодо формальних (несуттєвих) помилок

65. Тендерна пропозиція учасника процедури закупівлі має повністю відповідати вимогам тендерної документації замовника. Для уникнення відхилення учасника процедури закупівлі за допущення в тендерній пропозиції орфографічних помилок, описок та інших помилок, які не впливають на її зміст, замовником в тендерній документації, відповідно до статті 22 Закону, зазначається опис та приклади формальних (несуттєвих) помилок.

66. Замовник визначає перелік формальних (несуттєвих) помилок відповідно до Переліку формальних помилок, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15.04.2020 № 710, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.07.2020 за № 715/34998.

Загальні рекомендації до проекту договору

67. Тендерна документація повинна містити проект договору про закупівлю з обов'язковим зазначенням порядку змін його умов.

68. Договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) та Господарського кодексу України (далі – ГК України) з урахуванням особливостей, визначених Законом.

69. В укладеному договорі про закупівлю умови договору про закупівлю не мають відрізнятися від змісту тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі, крім випадків визначення грошового еквівалента зобов'язання в іноземній валюті та/або випадків перерахунку ціни за результатами електронного аукціону в бік зменшення ціни тендерної пропозиції без зменшення обсягів закупівлі. Тому замовнику необхідно розробити проект

договору про закупівлю таким чином, щоб при укладенні такого договору не змінювати його умови.

70. В проекті договору про закупівлю може бути визначений порядок надання Послуг або постачання Товарів, а також дії замовника у разі, якщо такі Послуги або Товари не відповідають визначеним вимогам щодо якості.

71. В проекті договору про закупівлю Товарів замовнику рекомендовано встановити вимогу щодо забезпечення учасником процедури закупівлі наявності переліку обов'язкової інформації про харчові продукти на кожну їх партію на момент постачання харчового продукту замовникові, відповідно до вимог статті 6 Закону України "Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів".

Істотні умови договору про закупівлю

72. Істотні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, визначених частиною п'ятою статті 41 Закону, зокрема:

1) зменшення обсягів закупівлі, зокрема з урахуванням фактичного обсягу видатків замовника;

2) продовження строку дії договору про закупівлю та строку виконання зобов'язань щодо надання Послуг або постачання Товарів у разі виникнення документально підтверджених об'єктивних обставин, що спричинили таке продовження, у тому числі обставин непереборної сили, затримки фінансування витрат замовника, за умови що такі зміни не призведуть до збільшення суми, визначеної в договорі про закупівлю;

3) погодження зміни ціни в договорі про закупівлю в бік зменшення (без зміни кількості (обсягу) та якості робіт), у тому числі у разі коливання ціни на Товар або Послугу на ринку;

4) зміни ціни в договорі про закупівлю у зв'язку зі зміною ставок податків і зборів та/або зміною умов щодо надання пільг з оподаткування – пропорційно до зміни таких ставок та/або пільг з оподаткування;

5) зміни курсу іноземної валюти, регульованих цін (тарифів) і нормативів, що застосовуються в договорі про закупівлю, у разі встановлення в договорі про закупівлю порядку зміни ціни.

73. Замовнику рекомендовано включити до проекту договору про закупівлю конкретний перелік випадків, коли можуть змінюватись істотні умови договору про закупівлю та безпосередньо сам порядок зміни умов договору. Випадки внесення змін до договору про закупівлю застосовують після його підписання та до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі.

74. Порядок зміни умов договору про закупівлю визначається замовником самостійно, з дотриманням законодавства.

75. Зміна істотних умов договору про закупівлю може здійснюватися у випадках, визначених статтею 41 Закону, з урахуванням рекомендацій наведених у пункті 69 цієї Рекомендаційної методології.

76. Порядок зміни умов договору про закупівлю та розірвання договорів про закупівлю передбачений статтею 188 ГК України та статтею 652 ЦК України.

Унесення змін до договору про закупівлю повинно бути обґрунтованим та документально підтвердженим.

77. У разі внесення змін до договору про закупівлю замовник має пам'ятати про необхідність опублікування в електронній системі закупівель повідомлення про внесення змін до договору про закупівлю та зміни до договору у випадках, передбачених частиною п'ятою статті 41 Закону, з урахуванням рекомендацій наведених у пункті 69 цієї Рекомендаційної методології.

78. В електронній системі закупівель необхідно публікувати договори про закупівлю та всі додатки до нього.

Рекомендації щодо застосування санкцій, як превентивного заходу від недобросовісних учасників

79. Відповідно до Закону замовник може прийняти рішення про відмову учаснику в участі у процедурі закупівлі та відхилити тендерну пропозицію учасника процедури закупівлі в разі, якщо учасник процедури закупівлі не виконав свої зобов'язання за раніше укладеним договором про закупівлю з цим самим замовником, що призвело до його дострокового розірвання, і було застосовано санкції у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків – протягом трьох років з дати дострокового розірвання такого договору.

80. Виходячи зі змісту ЦК України, зміна або розірвання договору про закупівлю допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором про закупівлю або законодавством. Договір про закупівлю може бути змінено або розірвано за рішенням суду на вимогу однієї із сторін у разі істотного порушення умов договору про закупівлю другою стороною та в інших випадках, встановлених договором про закупівлю або законодавством. У разі порушення зобов'язання учасником процедури закупівлі перед замовником за договором про закупівлю настають правові наслідки, встановлені таким договором або законодавством:

1) припинення зобов'язання внаслідок односторонньої відмови від зобов'язання, якщо це встановлено договором про закупівлю або законодавством, або розірвання договору;

2) зміна умов зобов'язання учасником процедури закупівлі перед замовником за договором про закупівлю;

3) сплата неустойки;

4) відшкодування збитків та моральної шкоди.

81. Виходячи зі змісту ГК України замовник та учасник процедури закупівлі несуть господарсько-правову відповідальність за правопорушення у

сфері господарювання шляхом застосування до правопорушників господарських санкцій на підставах і в порядку, передбачених ГК України, іншими законами та договором про закупівлю.

82. Види господарських санкцій, зокрема відшкодування збитків, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції, визначені ГК України.

83. Виходячи зі змісту ЦК України у разі порушення зобов'язання учасником процедури закупівлі перед замовником за договором про закупівлю замовник має право частково або в повному обсязі відмовитися від такого зобов'язання, якщо це встановлено договором про закупівлю або законодавством. Одностороння відмова від зобов'язання за договором про закупівлю не звільняє учасника процедури закупівлі від відповідальності за порушення такого зобов'язання.

84. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності передбачений статтею 222 ГК України, відповідно до положень якої замовник або учасник процедури закупівлі, що порушили майнові права або законні інтереси сторін, зобов'язані поновити їх, не чекаючи пред'явлення їм претензії чи звернення до суду. У разі необхідності відшкодування збитків або застосування інших санкцій замовник або учасник процедури закупівлі, чий права або законні інтереси порушено, з метою безпосереднього врегулювання спору з порушником цих прав або інтересів має право звернутися до нього з письмовою претензією, якщо інше не встановлено законодавством.

85. Для реалізації права замовника відмовити учаснику процедури закупівлі в участі у процедурі закупівлі у майбутньому, замовникові рекомендовано передбачати відповідні умови у проекті договору про закупівлю та договорі про закупівлю щодо порядку розірвання такого договору, застосування санкцій у вигляді штрафів та/або відшкодування збитків.

Рекомендації щодо особливостей застосування аномально низької ціни тендерної пропозиції

86.3 метою попередження виникнення проблем з демпінгом, недобросовісною, антиконкурентною поведінкою на ринку в електронній системі закупівель застосовується механізм аномально низької ціни тендерної пропозиції.

87. Аномально низька ціна визначається електронною системою закупівель автоматично, за умови наявності не менше двох учасників процедури закупівлі, які подали свої тендерні пропозиції щодо предмета закупівлі.

88. У разі надання найбільш економічно вигідної тендерної пропозиції, що є аномально низькою, учасник процедури закупівлі повинен надати обґрунтування в довільній формі щодо ціни або вартості Послуги або Товару. Тому під час підготовки тендерної документації замовнику рекомендовано визначати орієнтовний перелік обставин щодо належного обґрунтування учасником аномально низької ціни тендерної пропозиції, передбачений частиною чотирнадцятою статті 29 Закону.

Обґрунтування надається учасником в довільній формі.

**Заступник директора директорату
державної політики у сфері санітарних
та фітосанітарних заходів –
начальник головного управління
з питань підакцизної продукції
та органічного виробництва**

Людмила ХОМІЧАК